Crisisplan

Waterschap Zuiderzeeland

WATERSCHAP ZUIDERZEE LAND

UW WATERSCHAP

Ter inzage

Het concept Crisisplan van Waterschap Zuiderzeeland wordt ter consultatie voorgelegd aan:

Extern:

- Veiligheidsregio Flevoland
- Veiligheidsregio Gooi & Vechtstreek
- Veiligheidsregio Fryslân
- Veiligheidsregio IJsselland
- Veiligheidsregio Noord-en Oost Gelderland

- Wetterskip Fryslân
- Waterschap Drents Overijsselse Delta
- Waterschap Vallei en Veluwe
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

- Gemeente Almere
- Gemeente Zeewolde
- Gemeente Dronten
- Gemeente Lelystad
- Gemeente Noordoostpolder
- Gemeente Urk
- Gemeente De Fryske Marren.
- Gemeente Steenwijkerland

- Provincie Flevoland
- Rijkswaterstaat

Colofon

Titel:	Crisisplan Waterschap Zuiderzeeland
Uitgegeven door:	Waterschap Zuiderzeeland
Adresgegevens:	Postbus 229 8200 AE LELYSTAD
Telefoon:	0320-274911
Email:	waterschap@zuiderzeeland.nl

Versiegegevens

Status:	versie definitief 0.1- 2021
Datum:	20-10-2021

Inhoudsopgave

Ter inzage **II**
Inhoudsopgave **III**
1. Inleiding **1**
1.1. Kader 1
1.2. Opbouw crisisplan en onderliggende stukken 1
1.3. Uitgangspunten 2
1.4. Afbakening 2
2. Achtergronden **3**
2.1. Kenmerken beheergebied 3
2.2. Risico's 4
3. Crisisorganisatie en werkwijze **5**
3.1. Structuur 5
3.2. Opschalen, alarmeren en informeren 7
3.2.1. Opschalen: Het proces om op te schalen naar de crisisorganisatie 9
3.2.2. Alarmeren: Eenmalig en gericht op een actie. 10
3.2.3. Informeren: Continu en gericht op informatieoverdracht 11
11
3.3. Crisisteams 12
Figuur 2. Crisisorganisatie en samenstelling teams waterschap Zuiderzeeland 12
3.4. Werkwijze 13
3.4.1. Vergaderen 13
3.4.2. De PBOB structuur 13
3.4.3. Gecoördineerde aanpak 13
3.5. Crisiscommunicatie 14
3.6. Bijzondere bevoegdheden 14
3.7. Evaluatie 16
4. Netwerkpartners **17**
4.1. Algemene en functionele keten 17
4.2. Afstemming op GRIP fasering 18
4.3. Liaisons 18
4.4. Informeren en alarmeren veiligheidsregio's en gemeenten 19
5. Borging **20**
5.1. Het zorgsysteem voor crisisbeheersing 20
5.2. Verslag crisiszorg 20
5.3. Borging 20
6. Bijlagen **22**
Bijlage 1 Overzichtskaart beheergebied waterschap 22
Bijlage 2 Afkortingenlijst 23

1. Inleiding

1.1. Kader

Waterschap Zuiderzeeland draagt als waterbeheerder zorg voor het watersysteembeheer (kwantiteit, kering en waterkwaliteit) en het zuiveringsbeheer (zuivering van afvalwater) in zijn beheergebied. Helaas kunnen er situaties ontstaan waardoor het watersysteembeheer en/of het zuiveringsbeheer (ernstig) in gevaar wordt gebracht. Waterschap Zuiderzeeland bereidt zich voor op dergelijke situaties, met als doel schadelijke gevolgen te voorkomen dan wel te beperken.

Artikel 5.29 van de Waterwet verplicht waterbeheerders tot het opstellen van een calamiteitenplan.
Het doel van het plan is tweeledig:
1. Op hoofdlijnen vastleggen hoe het waterschap zich organiseert en hoe het waterschap optreedt bij calamiteiten;
2. Betrokken medewerkers, bestuurders en netwerkpartners daarover informeren.

Dit crisisplan is afgestemd op de crisis- en crisisplannen van de betrokken veiligheidsregio's en waterbeheerders en op andere relevante landelijke planvorming. In aansluiting op landelijke ontwikkelingen en in afstemming met de samenwerkende waterschappen wordt in plaats van de term 'calamiteitenplan' de term 'crisisplan' gebruikt.

1.2. Opbouw crisisplan en onderliggende stukken

- Crisisplan: Het crisisplan waterschap Zuiderzeeland is het basisdocument waaronder de onderstaande documenten vallen. Het crisisplan wordt vastgesteld door de Algemene Vergadering.
- Bestrijdingsplannen: documenten gericht op de specifieke risico's voor het waterschap zoals hoogwater en droogte. Deze plannen geven de kaders aan waarbinnen de crisisorganisatie mag handelen. Indien het tijdens een crisis noodzakelijk is om af te wijken van deze kaders is een besluit in het Waterschaps Beleidsteam (WBT) nodig. De plannen en inhoudelijke wijzigingen op de plannen worden vastgesteld door DenH. De volgende bestrijdingsplannen zijn opgesteld:
    - Bestrijdingsplan hoogwater en dijkdoorbraak
    - Bestrijdingsplan verontreiniging oppervlaktewater
    - Bestrijdingsplan watertekort
    - Bestrijdingsplan wateroverlast
    - Bestrijdingsplan zuivertechnischewerken
- Continuïteitsplannen: documenten die een beschrijving geven van risico's die de continuïteit van de organisatie in gevaar brengen met de mogelijke maatregelen. De volgende continuïteitsplannen zijn opgesteld:
    - Continuïteitsplan grootschalige uitval medewerkers
    - Continuïteitsplan uitval elektriciteit en ICT

  Bij inhoudelijke wijzigingen worden deze plannen vastgesteld door DenH.
- Supplementen: documenten met informatie die relevant zijn voor *meerdere* draaiboeken. De volgende supplementen zijn opgesteld:
    - Supplement 1 Netwerkoverzicht
    - Supplement 2 Personeels en bereikbaarheidsgegevens
    - Supplement 3 Crisiscommunicatieplan
    - Supplement 4 Opleiding- en Oefenplan
    - Supplement 5 Werkwijze van de crisisorganisatie
    - Supplement 6 Juridisch zaken
    - Supplement 7 Informatie en ondersteuning

  De verantwoordelijkheid voor het actueel houden van de documenten is belegd bij de afdelingsmanagers. Bij wijzigingen die gevolgen hebben voor de opbouw van de crisisorganisatie worden de plannen vastgesteld door de directie.
- Protocollen: documenten gericht op uitvoering waarin wordt aangegeven wie, waar, wanneer, wat moet doen. In de protocollen is vastgelegd op welke wijze een (onderdeel van) een bestrijdingsplan kan worden uitgevoerd. De protocollen vallen

onder de bestrijdingspannen en worden niet afzonderlijk vastgesteld. Voorbeeld hiervan is de sluiting van een coupure.

1.3. Uitgangspunten

Waterschap Zuiderzeeland hanteert de volgende uitgangspunten:

- Als een crisis het dagelijks werk ontstijgt, dient er opgeschaald te worden.
- Bij opschaling heeft de crisisbeheersing (crisisorganisatie) prioriteit boven de normale werkzaamheden (reguliere organisatie).
- De crisisorganisatie is zo samengesteld dat deze binnen 90 minuten na alarmering paraat is en alle functies continu bezet kunnen worden.
- Het combineren van verschillende crisisrollen in een persoon moet voorkomen worden.
- De bevoegdheden en verantwoordelijkheden die de leden van de crisisorganisatie hebben tijdens crises zijn duidelijk en vastgelegd.
- De crisisorganisatie sluit qua structuur zoveel mogelijk aan op de reguliere organisatie. De functies in de crisisorganisatie die niet aansluiten op de reguliere functies binnen het waterschap worden op basis van competenties aangevuld.
- De opschaling van het waterschap is afgestemd op de opschalingmethode zoals die in veiligheidsregio wordt gebruikt. In fasen (coördinatiefase 0 t/m 4) kan de crisisorganisatie van het waterschap worden opgeschaald.
- De informatie-uitwisseling gebeurt netcentrisch zodat partijen gelijktijdig een helder beeld hebben. Dit betreft de informatie uitwisseling binnen het waterschap en met de crisispartners.
- De opbouw van het crisisplan en de crisisorganisatie is in alle zeven waterschappen, die deel uitmaken van het Platform Crisisbeheersing Waterschappen Midden-Nederland (PCWMN) uniform.

1.4. Afbakening

In dit crisisplan staat op hoofdlijnen beschreven op welke risico’s het waterschap zich voorbereidt, hoe het zich organiseert tijdens crises en hoe het daarbij samenwerkt met netwerkpartners.

2. Achtergronden

2.1. Kenmerken beheergebied

Het waterschap is verantwoordelijk voor de waterstaatkundige zorg in zijn beheersgebied en heeft drie taken, betreffende de zorg voor:

1. de waterkering;
2. de waterbeheersing: het regelen en beheersen van de waterpeilen;
3. zuiveren van afvalwater en de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Een subtaak is het beheren van de muskusrattenpopulatie in Flevoland om schade aan waterstaatswerken tegen te gaan.

Het beheergebied van het Waterschap beslaat de provincie Flevoland en de woonwijk Lemstervaart (gemeente De Fryske Marren, provincie Friesland) en de Blokzijler Buitenlanden (gemeente Steenwijkerland, provincie Overijssel).
Binnen de dijken van Oostelijk en Zuidelijk Flevoland en de Noordoostpolder voert het Waterschap het actieve beheer. Buiten de dijken is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor het kwantitatieve en kwalitatieve waterbeheer. Zodra buitendijks, binnen de aangegeven grenzen van het beheergebied, gebieden ontstaan die vragen om actief waterbeheer, dan is het Waterschap daar formeel de aangewezen beheerder van het watersysteem.

Hieronder enkele kengetallen over het beheersgebied.

Oppervlakte land	150.000 ha
Dijken	251 km
Hoofdgemalen	7
Ondergemalen	5
Pompen	11
Inlaatwerken	8
Hevels	7 (9 in 2017)
Zuiveringsinstallaties	5
Rioolgemalen	62
Vaarten en tochten	1.200 km
Sloten	5.000 km
Stuwen	365
Inwoners	± 430.000 (jan 2021)

Een overzichtskaart van waterschap Zuiderzeeland is te vinden in bijlage 1.

2.2. Risico's

Het waterschap heeft te maken met risico's die kunnen leiden tot crises. Deskundigen van het waterschap hebben in 2021 opnieuw een inschatting gemaakt welke risico's vragen om voorbereiding door middel van bestrijdingsplannen. Een multidisciplinaire risicoanalyse is door Veiligheidsregio Flevoland uitgevoerd, en is opgenomen in het Regionaal Risicoprofiel Flevoland (www.veiligheidsregioflevoland.nl). De deskundigen van het waterschap hebben in aanvulling op de multidisciplinaire risicoanalyse gekeken naar de risico's die voor het waterschap relevant zijn.

Geconstateerde risico's worden zo mogelijk gereduceerd met preventieve maatregelen. Bijvoorbeeld door dijkverbetering of verbeteringen van het watersysteem. Ondanks maatregelen blijven er risico's bestaan.

Op basis van de risico's zijn bestrijdingsplannen opgesteld, waarin de wijze van bestrijding van crises is uitgewerkt.

RISICO'S	MOGELIJKE OORZAAK	PLAN
Overstroming door falen van waterkering	Storm Hoog water	HOOG WATER EN DIJKDOORBRAAK
Overstroming door doorbraak van waterkeringen	Springen van drukleiding Invaren van een schip Explosie, sabotage en terreur Omvallen windturbine	HOOG WATER EN DIJKDOORBRAAK
Falen van kunstwerken (sluizen; inlaatwerken; Gemalencoupures)	Invaren van een schip Explosie, sabotage en terreur	HOOG WATER EN DIJKDOORBRAAK
Beschadigen van buitendijks gebied (vanuit praktische overweging opgenomen in dit bestrijdingsplan	Hoogwater Storm	HOOG WATER EN DIJKDOORBRAAK
Wateroverlast	Extreme neerslag Uitval meet- en regelsystemen	WATEROVERLAST
Extreme droogte	Geen neerslag en- of kwel.	WATERTEKORT
Uitval rioolgemaalinrichtingen	Breuk in persleiding of storing in (hoofd)rioolgemaal	ZUIVERINGSTECHNISCHE WERKEN
Falen van een zuivering	(illegale) lozing Brand of explosie	ZUIVERINGSTECHNISCHE WERKEN
Verontreiniging oppervlaktewater Verontreiniging in polderwateren	(illegale) lozing	VERONTREINIGING OPPERVLAKTEWATER
Bedreiging gezondheid mens en dier	Botulisme Kadavers Blauwalg Miltvuur	Veilig werken instructies
Verontreiniging bodem	(illegale) lozing	Regulier werk, werkwijze waterbeheer
Continuïteit ICT	Uitval kantoor automatisering Uitval technisch automatisering Bereikbaarheid van gegevens Schade aan of verlies van archief Cybercrime	CONTINUÏTEITSPLAN UITVAL ELEKTRICITEIT & ICT
Continuïteit elektriciteit	Uitval elektriciteit	CONTINUÏTEITSPLAN UITVAL ELEKTRICITEIT & ICT
Continuïteit bezetting (crisis) organisatie	Uitval personeel door pandemie	CONTINUÏTEITSMANAGEMENT GROOTSCHALIGE UITVAL VAN MEDEWERKERS
Continuïteit communicatie	Uitval telefoonnetwerk	FACILITAIRE & DOCUMENTAIRE DIENSTVERLENING EN ICT BEHEER
Bij de "mogelijke oorzaak" is niet getracht een compleet overzicht te geven. Bij de afhandeling van de risico's moet rekening gehouden worden met het beeld dat het creëert van het waterschap. Aandachtspunten zijn opgenomen in het CRISISCOMMUNICATIEPLAN. Bij "plan" zijn in hoofdletters de bestrijdingsplannen behorende bij dit crisisplan opgenomen. In kleine letters zijn plannen opgenomen die vallen onder de reguliere organisatie.		

Tabel 1. Overzicht risicoanalyse

3. Crisisorganisatie en werkwijze

3.1. Structuur

De crisisorganisatie is het deel van de organisatie dat in actie komt wanneer sprake is van een (dreigende) crises. Wanneer geen sprake is van een (dreigende)crisis, staat de crisisorganisatie in slaapstand. De crisisorganisatie van het waterschap bestaat uit teams met diverse rollen. Elk team en elke rol hebben eigen taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. De afkortingen zijn terug te vinden in bijlage 2.

Figuur 1. Structuur van de crisisorganisatie

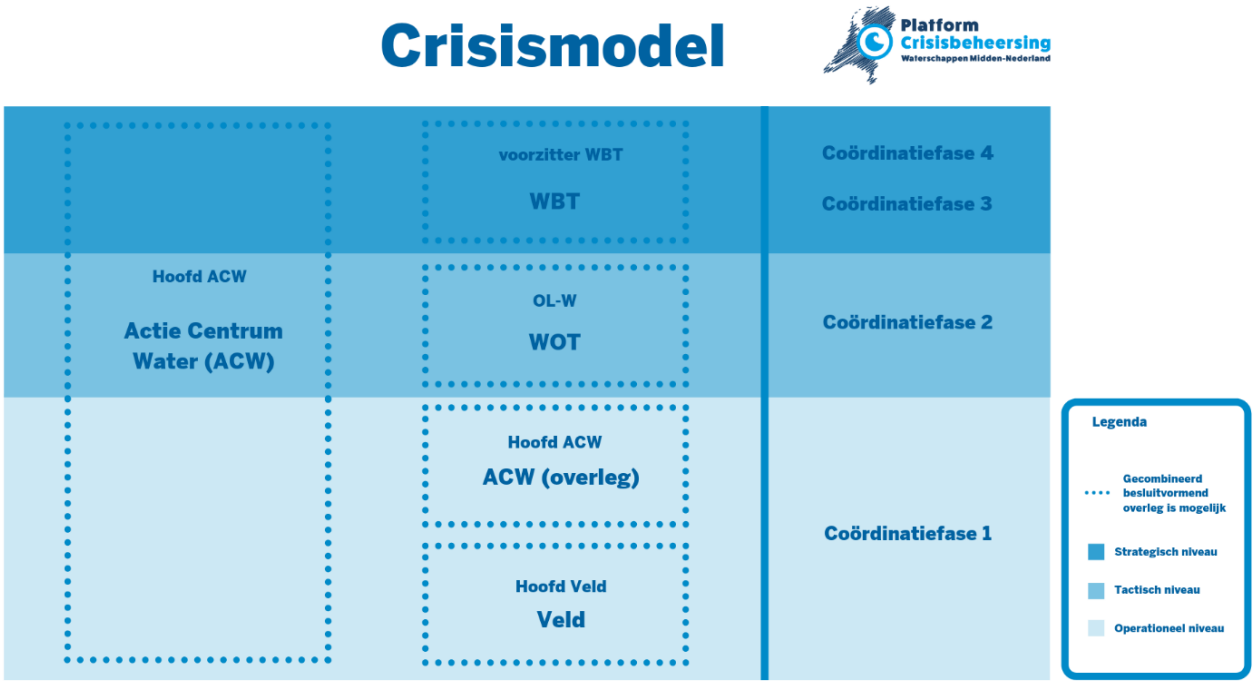

Het Actiecentrum Water (ACW)
Het ACW ondersteunt het veld, het WOT en het WBT. Daarmee is het ACW de backoffice van de crisisorganisatie. Het ACW zorgt voor de uitvoering van de communicatie en het technisch inhoudelijke werk vanuit kantoor. Het ACW houdt overzicht, stuurt aan op afstand, werkt (technische) adviezen (operationele en tactische) scenario's uit.

Het veld
Het veld voert maatregelen uit. Het veld is gericht op de korte termijn en uitvoering op de incidentlocatie. Het Hoofd Veld is verantwoordelijk voor de besluitvorming in het veld, hij/zij neemt operationele besluiten zo mogelijk zelf.

Het Actiecentrum Water overleg (ACW- overleg)
Het ACW-overleg is het besluitvormend overleg op operationeel niveau. Zaken die niet in het veld kunnen worden besloten, maar wel operationeel van aard zijn, worden behandeld in dit overleg. Het Hoofd ACW neemt de besluiten in het Actiecentrum Water (ACW).

Het Waterschap Operationeel Team (WOT)
Het WOT is het besluitvormend overleg op tactisch niveau en is daarmee verantwoordelijk voor de bestrijding van de effecten van een crisis. Het WOT verzorgt de vertaling van het operationeel naar strategisch niveau. De OL-W ineemt de besluiten in het WOT.

Het Waterschap Beleidsteam (WBT)

Het WBT is het besluitvormend overleg op strategisch niveau. Dit omvat het stellen van kaders voor de crisisorganisatie, crisiscommunicatie en bestuurlijke vertegenwoordiging bij netwerkpartners. Het WBT houdt zich bezig met de beleidsmatige aspecten van de bestrijding en bepaalt daarmee de strategie van het optreden. De voorzitter WBT is verantwoordelijk voor de besluitvorming in het WBT en eindverantwoordelijke voor het bestrijden van een crisis.

Fasering

Crises verschillen in aard en omvang. De crisisorganisatie past zich daarop aan. Dit gebeurt gefaseerd en heet opschaling. Bij opschaling veranderen het aantal en type ingezette teams en rollen en wijzigt de aansturing. De fasen heten coördinatiefasen en zijn gebaseerd op de behoefte aan coördinatie. De coördinatiebehoefte is afhankelijk van vier indicatoren:

1. Dreigingsniveau, de (mogelijke) impact van de crisis bij de bron en in het effectgebied;
2. Bestuurlijke betrokkenheid, voor de afstemming met partners en het gebruik van bijzondere bevoegdheden;
3. Financiële gevolgen, de geschatte kosten van de schade en voor de bestrijding;
4. Crisiscommunicatie en media, om burgers te informeren en voor vragen van media.

De koppeling met de GRIP fasering (Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijding Procedure) is relevant bij crises die multidisciplinair worden opgepakt. De koppeling tussen "fase" en "GRIP" zoals in tabel 2. weergegeven wordt gehanteerd om duidelijk te maken welke teams van het waterschap actief zijn bij welke GRIP. Als er multidisciplinair (GRIP)wordt opgeschaald voor een incident waarbij het waterschap een belangrijke rol speelt, schaalt het waterschap mee op. Het verband met de GRIP-fasering is uitgewerkt in paragraaf 4.2. Op basis van de indicatoren zijn per fase opschalingscriteria geformuleerd, zie tabel 2 Naast deze opschalingscriteria, zijn specifieke opschalingscriteria in de bestrijdingsplannen geformuleerd.

Bij (dreigende) crisis is het mogelijk om een deel van de teams van de crisisorganisatie te gebruiken. Er wordt dan opgeschaald naar de coördinatiefase behorende bij het hoogst actieve team.

Tabel 2. Coördinatiefasen en opschalingscriteria

Fase	Actieve teams	Dreigingsniveau	Bestuurlijke betrokkenheid	GRIP	***Trigger opschaling GRIP***
Fase 0	n.v.t.	Routine afhandeling crisis.	- Geen	***0***	*Motorkap-overleg*
Fase 1	Veld ACW	Gecoördineerde aanpak binnen de eigen organisatie. Geen dagelijkse routine. Vaak monodisciplinair. Beperkte impact op de omgeving.	OL-W, betrokken afd. manager, secretarisdirecteur en voorzitter WBT worden geïnformeerd	***1***	*Bronbestrijding, zeer beperkte effecten*
Fase 2	Veld ACW/ WOT	Eenhoofdige operationele leiding nodig. Behoefte aan externe communicatie. Impact op de omgeving. Afwijken van tactische richtlijnen kan noodzakelijk zijn. Over langere tijd veel medewerkers nodig. Op hoog niveau afstemming noodzakelijk met andere organisaties. Prioriteiten stellen in werkzaamheden.	secretarisdirecteur en voorzitter WBT worden geïnformeerd	***2***	*Bron- en effect-bestrijding, grote effecten*
Fase 3	Veld ACW+ WOT+ WBT	Behoefte aan bestuurlijke leiding i.v.m. besluitvorming/ afstemming (met burgemeester(s). Zeer grote impact op de omgeving. Bedreigend voor mens en/of milieu. Strategische en beleidsbeslissingen op bestuurlijk niveau. Maximale opschaling binnen het waterschap.	- Lokaal bestuurlijke dilemma's.	***3***	*Grote impact op bevolking, veel aandacht politiek/ bestuurlijk/ media*
Fase 4	Veld ACW+ WOT+ WBT	Leiding ligt bij externe bestuurder (burgemeester of voorzitter veiligheidsregio) Intern is crisisstructuur ongewijzigd. Gemeentegrensoverschrijdende crisis. Besluit tot opschaling naar coördinatiefase 4 wordt ingegeven door de opschaling door de algemene keten.	- Lokaal/ regionaal bestuurlijke dilemma's	***3*** ***4 >*** ***5 >***	*Zie boven. Burgemeester in rol opper-bevelhebber.* *Gemeentegrensoverschrijdende effecten eventuele schaarste Bovenregionaal*

3.2. Opschalen, alarmeren en informeren

Crises beginnen met een waarneming, een melding, een storing of een waarschuwing. Binnen kantoortijd komen deze meldingen binnen bij de betreffende afdelingen of bij de receptie en buiten kantoortijd komen de meldingen terecht bij de wachtdienstmedewerker. Het betreft de volgende soorten meldingen:

- Storingen van de technische installaties of signaleringen van te hoge waterstanden via telemetrie of voorspellingsmodellen;
- Waarschuwingen voor extreme neerslag via externe aanbieders;
- Eigen waarneming of klachten en meldingen over waterkwaliteit of waterkwantiteit van externen;
- Meldingen van de meldkamers van veiligheidsregio's over incidenten.

De behandelend medewerker van het waterschap verifieert de melding en maakt een eerste inschatting van de ernst en omvang van de crisis. Indien de melding niet binnen de dagelijkse routine valt, informeert de medewerker zijn teammanager.

De teammanager en wachtdienstmedewerker beoordelen de situatie aan de hand van de opschalingscriteria en besluiten zo nodig om op te schalen naar coördinatiefase 1. Op het moment dat wordt beslist om op te schalen wijkt het waterschap van de normale bedrijfsvoering af en geldt de crisisstructuur zoals in dit plan is omschreven. Een hoofd ACW roept dan een team bijeen.

Informatief opschalen en afstemmen

Met de opschaling vindt ook informatieve opschaling plaats. Het hoofd ACW informeert bij opschaling van het ACW (fase 1) standaard de operationeel leider waterschap, de betrokken afdelingsmanager en de crisiscoördinator. De crisiscoördinator informeert het cluster communicatie. De operationeel leider waterschap informeert op zijn beurt altijd de dijkgraaf (voorzitter WBT) en de secretarisdirecteur (SD). De sleutelfunctionarissen van de crisisorganisatie zijn zo op de hoogte van de situatie en kunnen preventieve maatregelen treffen, of besluiten om verder op te schalen. De dijkgraaf zal zo nodig het bestuur informeren over de situatie. Dit proces van organisatorisch en informatief opschalen herhaalt zich bij opschaling naar fase 2 en 3. De informatielijn van hoofd ACW naar dijkgraaf (en terug) worden gedurende de gehele crisis actief in stand gehouden.

In § 3.2.1/3.2.2en 3.2.3 wordt het opschalen, alarmeren en informeren in schema's weergegeven. Het scheiden van de drie onderdelen suggereert wellicht dat deze ook afzonderlijk plaatsvinden. Veelal vinden deze echter gelijktijdig plaats. De scheiding is aangebracht omdat er verschillen zijn in taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

- Het opschalen betreft het formele besluit om gebruik te maken van de crisisorganisatie.
- Het alarmeren is gericht op de eerste melding en het activeren van de noodzakelijke rollen binnen de crisisorganisatie.
- Het informeren is een continu proces tijden de crisis.

Bevoegd tot opschalen

Wanneer de lijn verantwoordelijken of de voorzitter van een crisisteam besluit niet op te schalen kan deze een opdracht krijgen van een hogere leidinggevende om dit alsnog te doen. Voor het beleidsteam geldt dat een dergelijke aanwijzing kan komen van Gedeputeerde Staten of de verantwoordelijke minister.[1]

Streeftijden

Met uitzondering van de medewerkers die op basis van hun reguliere functie wachtdienst hebben of binding wordt opgelegd, bestaan er geen richtlijnen voor opkomsttijden voor waterschapfunctionarissen. De functionarissen in de crisisorganisatie, hebben daarom geen opkomsttijden maar streeftijden. Daarnaast kan er voor gekozen worden om een crisisoverleg te digitaal te voeren. De voorzitter van het team beslist of het (crisis)overleg fysiek, hybride of digitaal wordt gehouden. Van belang is dan wanneer iedereen beschikbaar is voor het overleg

[1] Art 5.31 Waterwet

Afschalen en nafase
Nadat een crisis is bestreden, wordt de crisisorganisatie afgeschaald. De voorzitter van het hoogste opgeschaalde team beslist daartoe. Het is mogelijk in een keer af te schalen, maar dit kan ook gefaseerd. Na het afschalen van de crisisorganisatie keert het waterschap terug naar de normale bedrijfsvoering. De voorzitters van de crisisteams zijn verantwoordelijk voor een soepele overdracht. Deze overdracht wordt vastgelegd in een overdrachtsdocument (of bij kleinere incidenten in LCMS). Er wordt beschreven wat de stand van zaken is bij de overdracht met de lopende acties. Bij grote incidenten kan er een coördinator nafase worden aangesteld die belast is met de afwikkeling van de crisis.
Het moment van overdracht naar de reguliere organisatie wordt expliciet benoemd.

Elke crisis heeft een nafase. In principe geldt: 'hoe groter de crisis hoe langer en intensiever de nafase'. De nafase wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de reguliere organisatie. Vaste activiteiten van de nafase zijn:

- Borging taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor de definitieve afhandeling (inclusief een tijdspad).
- Herstel van de schade (aan waterstaats- en/of zuiveringstechnische werken);
- Persoonlijke nazorg voor medewerkers indien die zijn blootgesteld aan schokkende gebeurtenissen;
- Evaluatie van het optreden van de crisisorganisatie;
- Juridische en financiële afhandeling van de crisis.

3.2.1. Opschalen: **Het proces om op te schalen naar de crisisorganisatie**

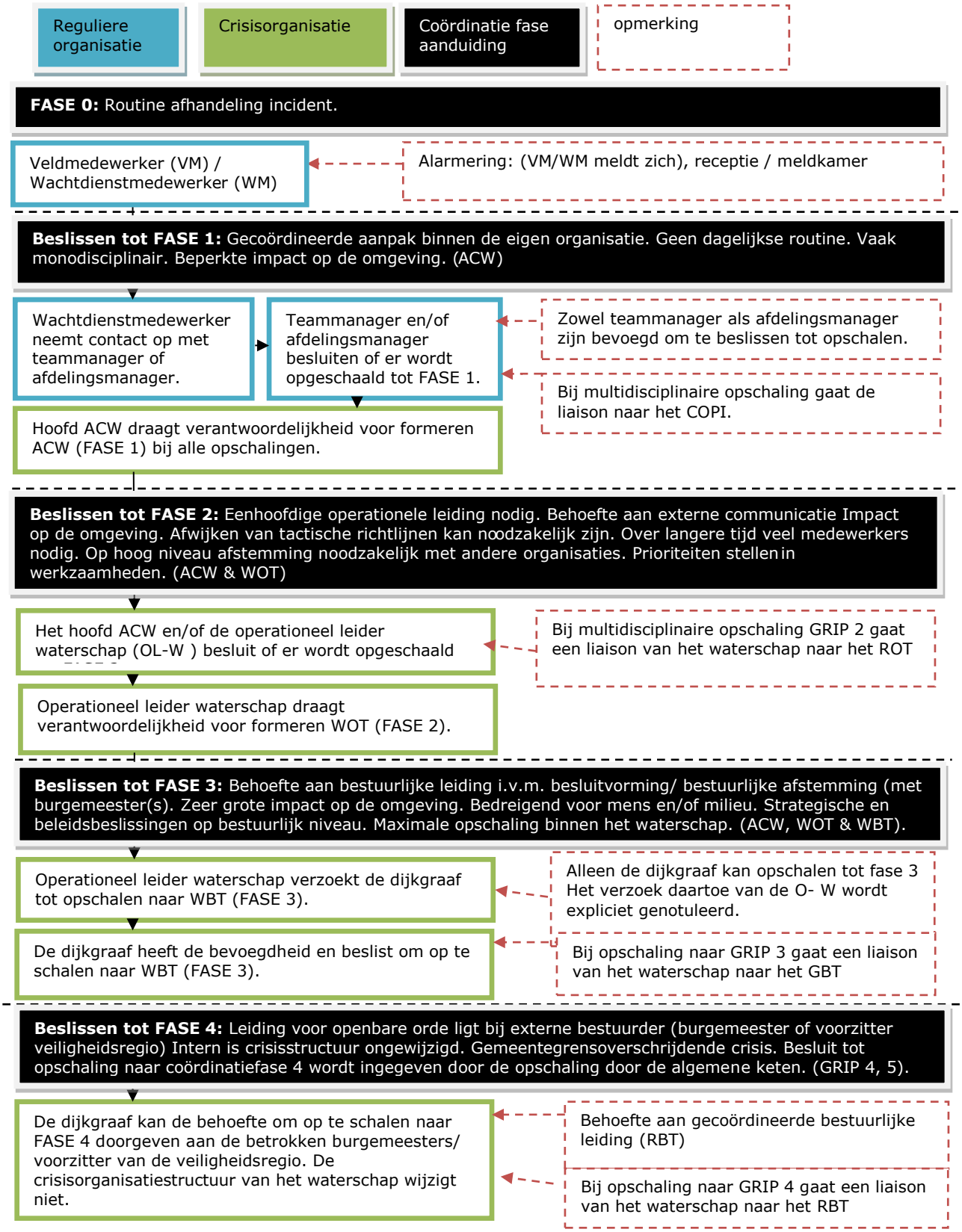

3.2.2. Alarmeren: Eenmalig en gericht op een actie.

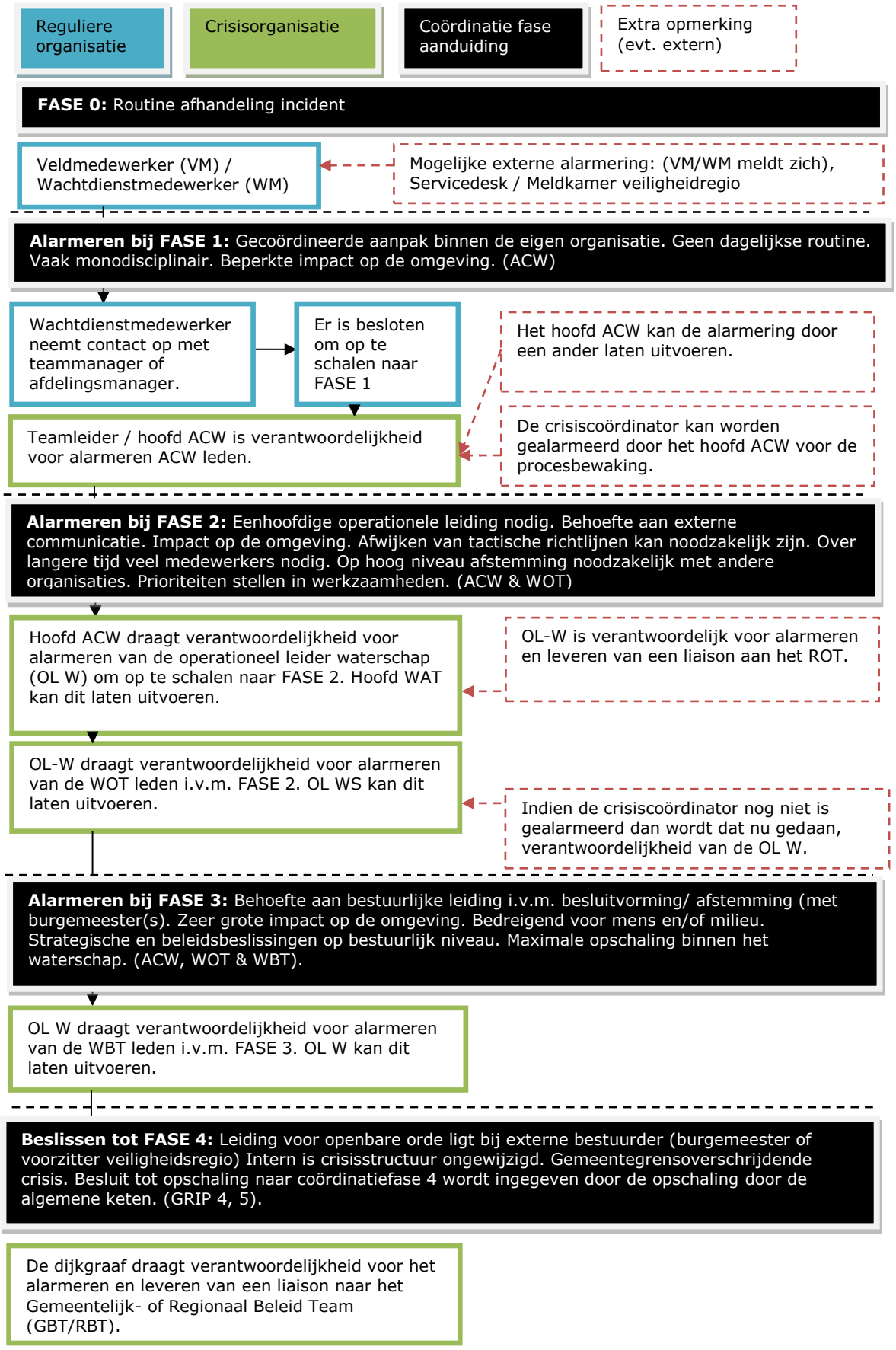

3.2.3. Informeren: Continu en gericht op informatieoverdracht

Reguliere organisatie | Crisisorganisatie | Coördinatie fase aanduiding | opmerking

Intern informeren FASE 0

Informatie over incident komt binnen bij wachtdienstmedewerker (WM) via: receptie meldkamer, eigen waarneming.

WM beslist aan de hand van de melding en/of de eigen constatering of het informeren van zijn teammanager nodig is.

Extern GRIP 0

Als er niet multidisciplinair wordt opgeschaald kan de crisiscoördinator de Officier van Dienst Bevolkingszorg (OvD-Bev) informeren en/ of de meldkamer.

Intern informeren bij FASE 1

Het hoofd ACW informeert de betrokken afdelingsmanager, OL W en de crisiscoördinator over de crisis.

De crisiscoördinator informeert de communicatie adviseurs.

De OL-W informeert de dijkgraaf en de secretarisdirecteur.

Extern informeren bij GRIP 1

Als er niet multidisciplinair is opgeschaald kan de crisiscoördinator de Officier van Dienst Bevolkingszorg informeren en/ of meldkamer.

Bij multidisciplinaire opschaling neemt de liaison van het waterschap plaats in het CoPI.

Intern informeren bij FASE 2

ACW en WOT zijn gevormd.

De OL W informeert de dijkgraaf én de secretarisdirecteur.

De crisiscoördinator informeert de communicatie adviseurs.

Extern informeren bij GRIP 2

Bij en crisis waterschap (geen GRIP), wordt de meldkamer van de hulpdiensten geïnformeerd door de crisiscoördinator.

Informatie delen tussen de veiligheidsregio en het Waterschap gebeurd via de liaison waterschap in het ROT

Intern informeren bij FASE 3

ACW, WOT en WBT zijn gevormd.

De OL W informeert de dijkgraaf én de secretarisdirecteur.

De communicatie adviseur informeert backoffice communicatie.

Informatie delen tussen de veiligheidsregio en het waterschap via de liaison van het waterschap.

Extern informeren bij GRIP 3

De OL W informeert het ROT.

De crisiscoördinator informeert de OvD-Bev.

De dijkgraaf informeert de burgemeester, bij dreiging voor meerdere gemeenten wordt de voorzitter veiligheidsregio geïnformeerd.

Intern informeren bij FASE 4

WBT is gevormd. Voorgaande informatielijnen blijven bestaan.

Extern informeren bij GRIP 4

De dijkgraaf informeert de Directeur-generaal Rijkswaterstaat als er sprake is van een watercrisis. Externe berichten aan de dijkgraaf worden door de dijkgraaf intern gecommuniceerd.

3.3. Crisisteams

De crisisteams zijn op alle niveaus integraal ingericht. Hiermee is geborgd dat de teams vanuit verschillende invalshoeken naar crises kijken. De samenstelling van de crisisteams wordt in onderstaand figuur weergegeven. Hierbij is aangegeven welke rollen standaard in de teams vertegenwoordigd zijn en welke hoofdtaak zij hebben. De voorzitters van de teams zijn verantwoordelijk voor de samenstelling van de teams en kunnen rollen aan hun team toevoegen of (in overleg) weglaten.

Figuur 2. Crisisorganisatie en samenstelling teams waterschap Zuiderzeeland

Waterschap Beleidsteam (WBT)

Rollen	Hoofdtaken
1. Voorzitter WBT	voorzitter, neemt besluiten over strategie
2. Secretarisdirecteur	Informeert en adviseert over reguliere organisatie Waterschap
3. Operationeel leider Waterschap	Informeert en adviseert over stvzk in WOT en het veld
4. Adviseur communicatie	Informeert en adviseert over crisiscommunicatie
5. Adviseur Juridische zaken	Informeert en adviseert over juridische zaken
6. Adviseur crisisbeheersing	Informeert en adviseert over crisisbeheersingsproces
7. Informatiecoördinator	Brengt gemeenschappelijk waterbeeld in WBT

Waterschap Operationeel Team (WOT)

Rollen	Hoofdtaken
1. Operationeel leider Waterschap	Zit het team voor en neemt besluiten over de tactiek
2. Hoofd ACW	Informeert en adviseert over stand van zaken in veld
3. Adviseur / specialist	Adviseert en brengt kennis in vanuit zijn vakgebied
4. Adviseur communicatie	Informeert en adviseert over crisiscommunicatie
5. Adviseur Juridische zaken	Informeert en adviseert over juridische zaken
6. Adviseur crisisbeheersing	Informeert en adviseert over crisisbeheersingsproces
7 Informatiecoördinator	Brengt gemeenschappelijk waterbeeld in WOT
8. Plotter	Maakt kaartmateriaal van bron- en effectgebied

Actie centrum Water (ACW) & ACW overleg

Rollen	Hoofdtaken
1. Hoofd ACW	Zit het team voor en neemt besluiten over de uitvoering
2. Hoofd Veld	Informeert en adviseert over stand van zaken in veld
3. Adviseur crisisbeheersing	Adviseert over het crisisbeheersingsproces
4. Adviseur communicatie	Adviseert over crisiscommunicatie
5. Adviseur(s)	Informeert en adviseert over de bestrijding
6. Informatiecoördinator	Brengt gemeenschappelijk waterbeeld in ACW
7. Plotter	visualiseert incident met kaartmateriaal

Veld

Deelnemer	Taak
Hoofd Veld	Stuurt de werkzaamheden in het veld aan
Veldmedewerker	Voert bestrijdingsmaatregelen uit
Liaison CoPI	brengt multidisciplinair relevante informatie in het COP

Bezetting

De crisisteams hebben bij langdurige crises een wisselende bezetting. De wisseling van functionarissen gaat geleidelijk, maar binnen 12 uur, zodat de continuïteit van de crisisteams geborgd is.

3.4. Werkwijze

Hier wordt de werkwijze beschreven die gebruikt bij een opschaling.
De crisisorganisatie bestaat uit de teams Veld, ACW, WOT en WBT zoals omschreven in § 3.3.

3.4.1. Vergaderen

Voorafgaand aan vergaderingen vindt een kort vooroverleg plaats tussen de voorzitter, de crisiscoördinator en de Informatie coördinator (ICO) over het doel van het crisisoverleg.
De teams ACW, WOT en WBT vergaderen bij voorkeur alleen als er een informatiebehoefte is of zich een knelpunt voordoet waarover het team een besluit moet nemen. Het hoofd van het team bepaald of een vergadering nodig is. De teams vergaderen volgens de PBOB structuur.

3.4.2. De PBOB structuur

P	Het maken van procesafspraken
B	Een team vormt zich een beeld over de crisis op basis van de feiten en genomen maatregelen, de informatiecoördinator kantoor presenteert dit beeld.
O	Een team vormt zich een oordeel over de situatie door knelpunten en mogelijke oplossingen te benoemen.
B	De besluitvorming voert een team uit door actiepunten voor zichzelf te formuleren en beslispunten voor hogere teams.

3.4.3. Gecoördineerde aanpak

Gecoördineerde aanpak is de manier van werken die de crisisorganisatie gebruikt wanneer er behoefte is aan overzicht, leiding en coördinatie.
Kenmerken:

- werken volgens de PBOB. (proces, beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming);
- afgebakend moment in de tijd;
- samengestelde groep van inhoudelijk experts aangevuld met kernbezetting o.a. voorzitter, communicatie, procesbewaking en informatiemanagement;
- Gedefinieerde acties en actiehouder.

Het gebruik van de gecoördineerde aanpak *kan zonder* opschaling van de crisisorganisatie. Dan geldt de reguliere organisatiestructuur met de daarbij behorende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. De samenstelling bevat dan niet vanzelf de kernbezetting (voorzitter, communicatie, procesbewaking en informatiemanagement).

Informatievoorziening
De informatievoorziening is een randvoorwaardelijk onderdeel van de crisisbeheersing. Hoe beter de informatievoorziening is georganiseerd, hoe sneller de beeld-, oordeel- en besluitvorming kan plaatsvinden. Het waterschap werkt netcentrisch. Met het netcentrisch werken wordt het continu beschikbaar stellen van informatie voor alle betrokkenen in de crisisbeheersing beoogt.

Het waterbeeld
Het waterbeeld is de relevante informatie voor de bestrijding van een crisis op alle niveaus binnen de organisatie met tekst en beeld weergeven.
De informatiecoördinator presenteert het waterbeeld. De informatiecoördinator verzamelt de binnenkomende informatie, analyseert die en vertaalt dit in een waterbeeld.
Deelnemers in de crisisorganisatie kunnen continue het waterbeeld inzien via het landelijk crisismanagement team (LCMS) op hun divice etc.Het waterbeeld wordt besproken in de crisisteams en die bepalen welke acties er nodig zijn. De Informatiecoördinator legt deze acties vast in het waterbeeld.

Netcentrisch Werken
Tijdens een crisis komt er heel veel informatie binnen, uit allerlei bronnen. Het is de kunst om uit die veelheid van informatie juist die informatie te filteren die van belang is voor de acties van het waterschap. Het totaal aan relevante informatie noemen we het waterbeeld. Dit waterbeeld wordt steeds actueel gehouden en is beschikbaar voor alle medewerkers die de crisis bestrijden. Dat leidt een meer effectieve werkwijze en besluitvorming.
Goede besluitvorming en effectieve inzet tijdens een (dreigende) crisis is alleen mogelijk als de betrokken spelers een actueel gedeeld beeld van de situatie hebben.

De veiligheidsregio's, hulpverleningsdiensten, waterschappen en andere partners delen informatie met elkaar. Daarmee kunnen acties en besluiten in de crisisorganisatie beter op elkaar worden afgestemd. Ons waterbeeld delen wij met onze crisispartners.

Locatie
Elke ruimte kan volstaan om crises af te handelen. De noodzakelijke middelen moeten eenvoudig beschikbaar zijn en de medewerkers moeten zoveel mogelijk ongestoord kunnen werken. De voorzitter van het hoogste opgeschaald team besluit over de vorm van het overleg; digitaal, hybride of fysiek op locatie. Bij de keus van de locatie wordt rekening gehouden met de kans op escalatie van de crisis en opschaling van de crisisorganisatie. De crisisorganisatie werkt daarom bij voorkeur vanuit het hoofdkantoor in Lelystad.

3.5. Crisiscommunicatie
De communicatie heeft naast het vermelden van feiten als doel de impact van de crisis in de omgeving te duiden en handelingsperspectieven te bieden. Via de interne communicatielijnen (o.a. intranet) informeert de crisisorganisatie de niet betrokken medewerkers en bestuursleden over de crisis. Burgers en media worden via externe communicatiekanalen (o.a. internet, sociale media, persberichten) geïnformeerd.

Bij externe communicatie zal waar nodig afstemming plaatsvinden met betrokken netwerkpartners. Als de regionale crisisorganisatie is opgeschaald, verzorgt de veiligheidsregio de crisiscommunicatie. Bij incidenten tot en met grip 1 zijn de operationele diensten verantwoordelijk voor de woordvoering in het COPI. In de praktijk zijn dit de politie en de brandweer. Vanaf grip 2 wordt de *regie* op de communicatieoperatie overgenomen door de kolom bevolkingszorg. Het waterschap levert hierbij desgewenst een inhoudelijke bijdrage en stemt de eigen crisiscommunicatie hierop af. Een uitgebreide beschrijving van de crisiscommunicatie is uitgewerkt in supplement 3 het crisiscommunicatieplan.

3.6. Bijzondere bevoegdheden
Onderstaand worden de bijzondere bevoegdheden behandeld die het waterschap en externe partijen hebben ten tijde van een crisis.

Intern

Bij het bestrijden van een crisis kan het noodzakelijk zijn om maatregelen te nemen die in strijd zijn met geldende wet- en regelgeving. Om besluiten daartoe mogelijk te maken, beschikt het waterschap over de volgende bevoegdheden:

- Artikel 5.30 van de Waterwet geeft het dagelijks bestuur van het waterschap de bevoegdheid om bij onmiddellijk en ernstig gevaar voor een waterstaatswerk de nodige maatregelen te treffen. Als de tijd ontbreekt om het dagelijks bestuur bijeen te roepen, oefent de dijkgraaf deze bevoegdheid uit. De maatregelen mogen niet in strijd zijn met de Grondwet of internationaal-rechtelijke verplichtingen. Het waterschap meldt het gebruik van deze bevoegdheid direct bij Gedeputeerde Staten. Het waterschap vergoedt de schade die hierdoor ontstaat. Het waterschap is verplicht om het optreden te evalueren;

- Cao Werken voor waterschappen , artikel 2.3 lid 2

De werkgever kan de werknemer tijdelijk verplichten om in het belang van de organisatie:

a. Niet tot zijn functie behorende werkzaamheden te verrichten of tijdelijk een andere functie waar te nemen
b. Werkzaamheden te verrichten buiten de voor hem vastgestelde werktijden. Dit geldt alleen als deze werkzaamheden geen bijzondere functie-eisen met zich meebrengen of als de geschiktheid voor de bijzondere functie-eisen al is vastgesteld

Extern
Enkele netwerkpartners van het waterschap beschikken over bijzondere bevoegdheden om in crisissituaties bevelen en opdrachten aan het waterschap te geven. Het waterschap dient die bevelen en opdrachten uit te voeren. Het betreft de volgende bevoegdheden:

- Artikel 5 van de Wet Veiligheidsregio's bepaalt dat de burgemeester het opperbevel heeft bij een ramp of ernstige vrees voor het ontstaan ervan.
- Artikel 39 van de Wet Veiligheidsregio's bepaalt dat bij rampen van meer dan plaatselijke betekenis, het opperbevel en een aantal bevoegdheden overgaat naar de voorzitter van de veiligheidsregio. Wanneer vanuit het Regionaalbeleidsteam (RBT) aan het bestuur van het waterschap een aanwijzing wordt gegeven, is het bestuur verplicht rekening te houden met deze aanwijzing bij zijn optreden op grond van de aan hem toegekende bevoegdheden, dus ook bij de instructies die hij geeft aan de voor de crisisbeheersing onder zijn gezag staande personen.
- Artikel 5.31 van de Waterwet geeft Gedeputeerde Staten en de minister van Infrastructuur en Waterstaat de bevoegdheid om aan het bestuur van het waterschap een opdracht te geven indien het waterschap ten onrechte niet of niet voldoende optreedt bij gevaar.

Bevoegdheden
Voorzitter WBT: De dijkgraaf heeft alle bevoegdheden zoals die in de wet aan het dagelijks bestuur zijn toegekend en moet zich houden aan de wettelijke verplichtingen van informeren en evaluatie.
Operationeel leider Waterschap**:** Als niet wordt afgeweken van vastgesteld beleid in bijvoorbeeld de bestrijdingsplannen kan de operationeel leider waterschap alle maatregelen nemen die hij noodzakelijk acht. Hij kan daarmee in ieder geval beschikken over alle middelen van het waterschap (inclusief al het personeel).
Hoofd ACW**:** Voor de bestrijding van een crisis kan de hoofd ACW beschikken over extra bevoegdheden. Indien mogelijk moet een hoofd ACW het gebruik van de bevoegdheden zo veel mogelijk afstemmen de operationeel leider waterschap. De hoofd ACW kan alle maatregelen nemen die in de bestrijdingsplannen bij het ACW zijn neergelegd.

Voorzitter WBT, operationeel leider waterschap en hoofd ACW moeten zorg dragen voor voldoende verantwoording achteraf, en aantonen dat het organiseren van maatregelen, materieel en middelen via de normale bevoegdheden en procedures niet mogelijk was.

3.7. Evaluatie

Voor incidenten waarvoor niet wordt opgeschaald (inclusief "fase 0") bepaalt de teammanager van het team die de calamiteit heeft bestreden of er een evaluatie wordt opgesteld. Deze evaluatie blijft beperkt tot het handelen van de eigen organisatie en wordt gedeeld met de hoofden ACW.
Bij crises met opschaling initieert de crisiscoördinator de evaluatie.
Aan het eind van elke crisis wordt de wijze van evalueren in WBT, WOT en/of ACW besloten *(schriftelijke evaluatie, schriftelijke evaluatie aan de hand van het format in supplement 5 Werkwijze van de crisisorganisatie of een (externe) onderzoeksopdracht)*. Het opstellen van de evaluatie vindt plaats tijdens de nafase. Er kan beargumenteerd worden besloten af te wijken van bovenstaande werkwijze.

4. Netwerkpartners

4.1. Algemene en functionele keten

Bij de bestrijding van crises zijn vaak veel partijen betrokken. Om te zorgen dat de bestrijding soepel verloopt, is het informeren van, afstemmen op en samenwerken met netwerkpartners onontbeerlijk. Zowel op uitvoerend, tactisch als strategisch niveau.

De netwerkpartners hebben hun eigen taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tijdens een crisis. Daarom is zorgvuldige afstemming noodzakelijk voor een adequate crisisbeheersing. Het netwerk waarmee het waterschap van doen heeft is onder te verdelen in twee groepen: de algemene keten en de functionele keten waterbeheer.

De algemene keten

Overheden binnen de algemene keten zijn verantwoordelijk voor openbare orde en veiligheid. Onder de algemene keten vallen het ministerie van Veiligheid en Justitie, de provincies, de veiligheidsregio's en de gemeenten. In het beheergebied van Zuiderzeeland zijn 3 provincies (Flevoland, Friesland en Overijssel), 3 veiligheidsregio's (Flevoland, Friesland en IJsselland,) en acht[2] gemeenten actief. De veiligheidsregio's voeren de regie op de regionale crisisbeheersing. Afstemming en samenwerking met de veiligheidsregio's is dan ook noodzakelijk zodra een crisis gevolgen heeft voor de openbare orde en veiligheid. De veiligheidregio heeft als gemeenschappelijke regeling een belangrijke rol in de voorbereiding op crisis. Tijdens een multidisciplinaire crisis heeft de burgemeester en/ of voorzitter RBT de leiding

De functionele keten waterbeheer

De functionele keten waterbeheer bestaat uit het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat, regionale diensten van Rijkswaterstaat en de waterschappen. Waterschap Zuiderzeeland grenst aan Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht, Waterschap Drents Overijsselse Delta, Wetterskip Fryslân en Waterschap Vallei en Veluwe. Daarnaast heeft het waterschap te maken met Rijkswaterstaat en de landelijke coördinatiecommissies Waterverdeling (LCW), Overstromingsdreiging (LCO) en Milieuverontreiniging Water (LCM).

[2] Almere, Zeewolde, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Steenwijkerland en De Fryske Marren

4.2. Afstemming op GRIP fasering

De veiligheidsregio's hanteren de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijding Procedure (GRIP) om het regionale coördinatie- en opschalingniveau van de hulpdiensten te bepalen. In de onderstaande tabel is de GRIP fasering op hoofdlijnen weergegeven.

Tabel 3. GRIP fasering

Niveau	Team(s)[3]	Reikwijdte van de gebeurtenis
GRIP 0	Motorkap overleg	Normale dagelijkse werkwijze
GRIP 1	COPI	Bronbestrijding
GRIP 2	(COPI), ROT	Bron- en effectbestrijding
GRIP 3	(COPI), ROT, GBT	Bedreiging welzijn (grote groepen van) de bevolking
GRIP 4	(COPI), ROT, RBT	Gemeentegrensoverschrijdend, eventueel schaarste
GRIP 5	+ RBT effectregio's	Veiligheidsregio overschrijdend

Om de samenwerking met de veiligheidsregio's zo soepel mogelijk te laten verlopen is de opschalingstructuur van de waterschappen afgestemd op de GRIP fasering. Dit biedt de waterschappen en veiligheidsregio's de mogelijkheid om bij watergerelateerde crises zoveel mogelijk tot een gelijk niveau op te schalen.

Figuur 3. Coördinatiefasen waterschap versus Gripfasering

Coördinatie waterschappen	**Fase 0**	**Fase 1**	**Fase 2**	**Fase 3**	**Fase 4**	
	Dagelijkse routine	**Veld + ActieCentrum Water (ACW)**	**Waterschap Operationeel Team (WOT)**	**Waterschap Beleidsteam (WBT)**	**Meerdere waterschap beleidsteams (WBT's)**	
GRIP veiligheidsregio's	**Dagelijkse routine/ motorkapoverleg**	**Commando Plaats Incident (CoPI)**	**Regionaal Operationeel Team (ROT)**	**Gemeentelijk Beleidsteam (GBT)**	**Regionaal Beleidsteam (RBT)**	**Meerdere Regionale Beleidsteams (RBT's)**
	GRIP 0	**GRIP 1**	**GRIP 2**	**GRIP 3**	**GRIP 4**	**GRIP 5**

4.3. Liaisons

Voor alle veiligheidsregio's geldt dat het waterschap in geval van watergerelateerde crises op alle GRIP niveaus wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de regionale crisisteams.

Verder geldt voor de inzet van liaisons het volgende:

- Afstemming tussen de liaisons en het waterschap verloopt via de voorzitters van de crisisteams van het waterschap. Zo onderhoudt de voorzitter van het WBT contact met de dijkgraaf. *Indien een RBT of GBT actief is, zal een*

[3] De teams tussen haakjes kunnen optioneel worden opgestart

plaatsvervangend dijkgraaf de rol van voorzitter WBT op zich nemen als het gezien de tijdsplanning niet mogelijk is om als dijkgraaf beide rollen te vervullen.

- De OL W heeft contact met de liaison ROT.
- Het hoofd ACW onderhoudt contact met de liaison COPI.
- Als ruggespraak met het waterschap niet mogelijk is zijn de liaisons van waterschap Zuiderzeeland bevoegd om op hun niveau besluiten te nemen in naam van het waterschap;
- Liaisons kunnen zich laten ondersteunen. Een ondersteuner helpt bij het uitwisselen van informatie tussen de veiligheidsregio en het waterschap en met de liaisons in andere teams. Daarnaast is hij adviseur van de liaison en helpt hij desgewenst bij het duiden van informatie;

4.4. Informeren en alarmeren veiligheidsregio's en gemeenten

Bij opschaling van de crisisorganisatie van waterschap Zuiderzeeland naar fase 2 of hoger wordt de veiligheidsregio geïnformeerd via de meldkamer. Afhankelijk van de aard en omvang van de crisis worden de betrokken gemeenten, waterschappen en netwerkpartners geïnformeerd.

Wanneer een crisis (mogelijke) gevolgen heeft voor de openbare orde en veiligheid worden de betrokken veiligheidsregio's per direct telefonisch gealarmeerd via de sleutelfunctionarissen. Zo zal het hoofd ACW rechtstreeks contact opnemen met de dienstdoende leider COPI en de OL W met de dienstdoende operationeel leider van het Regionaal Operationeel team (ROT). Het contact wordt zo nodig tot stand gebracht via de meldkamers.

Bij opschaling van het waterschap naar coördinatiefase 3 worden de burgemeesters van de gemeenten waarbinnen een crisis zich voordoet geïnformeerd door de voorzitter van het WBT.

5. Borging

5.1. Het zorgsysteem voor crisisbeheersing

Crisisbeheersing is geen op zichzelf staande zaak, maar een integraal onderdeel van de reguliere taken en werkzaamheden. Waterschap Zuiderzeeland maakt gebruik van een crisiszorgsysteem om de voorbereiding op crises integraal te borgen in de reguliere organisatie. Het zorgsysteem voor crisisbeheersing bestaat uit:

1. Het vastleggen van de manier van werken in documenten;
2. Het opleiden, trainen en oefenen van de leden van de crisisorganisatie;
3. Het afstemmen en samenwerken met de netwerkpartners;
4. Het verankeren van de crisiszorg in de reguliere organisatie.

5.2. Verslag crisiszorg

Jaarlijks doet de coördinator crisisbeheersing verslag van de crisisbeheersing met aanbevelingen voor geconstateerde knelpunten. Dit verslag wordt opgesteld op basis van o.a. praktijk- en oefenevaluaties. Dit verslag wordt opgenomen als onderdeel van het afdelingsrapport.

5.3. Borging

Om de kwaliteit van de crisiszorg te borgen maakt waterschap Zuiderzeeland gebruik van de PDCA-cyclus (plan, do, check, act). Zie onderstaand:

<u>Preparatie (koude fase)</u>

Plan →	**Do ↓**
• het vastleggen van voorgenomen activiteiten op het gebied van de plannen, het opleiden, trainen en oefenen.	• de uitvoering van de activiteiten zoals het opstellen en actualiseren van plannen, het organiseren van opleidingen, trainingen en oefeningen, het afstemmen met netwerkpartners
Act ↑	**Check ←**
• de activiteiten bijsturen op basis van gesignaleerde knelpunten • nieuwe ontwikkelingen en aanbevelingen uit het jaarverslag vertalen in activiteiten	• de voortgang en bereikte resultaten bewaken in bijeenkomsten met (delen van) de crisisorganisatie en de werkgroep crisiszorg. • het opnemen van crisisbeheersing met een toetsing van het uitgevoerde en aanbevelingen voor geconstateerde knelpunten in een jaarverslag

<u>Respons (warme fase)</u>

Plan →	**Do ↓**
• vastleggen van de manier van werken van de crisisorganisatie in het crisisplan, bestrijdingsplannen en de werkdocumenten • het opleiden en trainen om de leden van de crisisorganisatie de benodigde kennis en vaardigheden bij te brengen	• het bestrijden van crises en het testen van de manier waarop de crisisorganisatie uitvoering geeft aan de werkwijze die in de plannen staat beschreven
Act ↑	**Check ←**

• het bijstellen van het crisisplan, crisis bestrijdingsplannen of werkdocumenten op basis van de verbeterpunten • het opzetten van aanvullende opleidingen en trainingen voor leden van de crisisorganisatie op basis van de verbeterpunten	• het evalueren van crises en van oefeningen om na te gaan of het optreden van de crisisorganisatie de gewenste resultaten oplevert en om verbeterpunten te signaleren • het bewaken van de verbeterpunten door de crisiscoördinator

6. Bijlagen

Bijlage 1 Overzichtskaart beheergebied waterschap

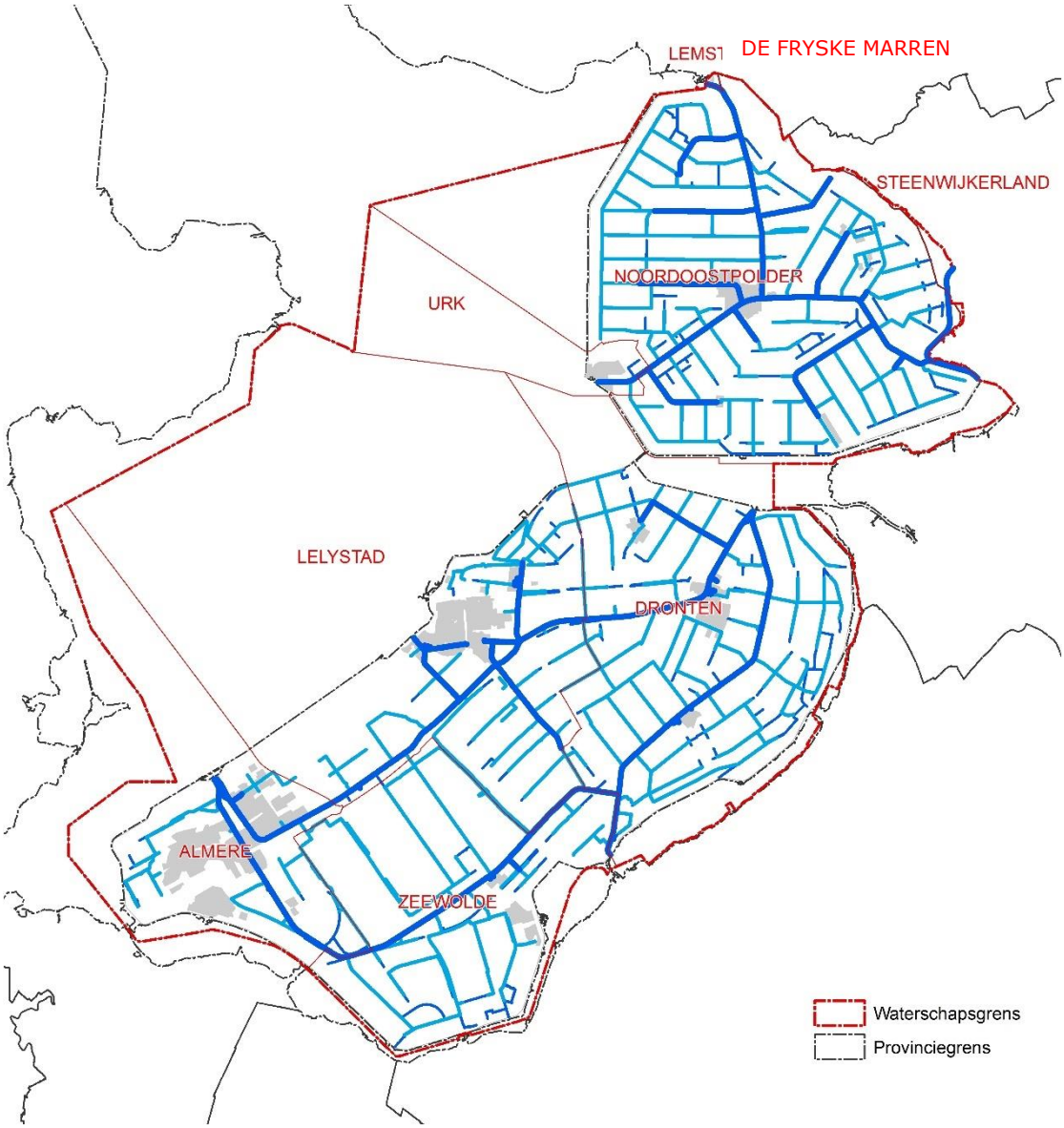

Bijlage 2 Afkortingenlijst

Afkortingen die alleen in de draaiboeken, supplementen en/ of protocollen zijn opgenomen; worden daar in een afkortingenlijst opgenomen.

AC	Algemeen Commandant
ACW	Actie centrum Water
AWZI	Afvalwaterzuiveringsinstallatie
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
COPI	Commando Plaats Incident
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio
GIS	Geografisch Informatie Systeem
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijding Procedure
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
LCM	Landelijke coördinatiecommissie Milieuverontreiniging Water
LCMS	Landelijk Crisismanagement Systeem
LCO	Landelijke coördinatiecommissie Overstromingsdreiging
LCW	Landelijke coördinatiecommissie Waterverdeling
MCCb	Ministeriele Commissie Crisisbeheersing
OL	Operationeel Leider
OL-W	Operationeel Leider Waterschap
OTO	Opleiden, trainen en oefenen
OVD	Officier van Dienst
PBOB methode	Proces, beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming
PDCA cyclus	Plan, Do, Check, Act
RBT	Regionaal Beleidsteam
ROT	Regionaal Operationeelteam
SD	Secretarisdirecteur .
VM	Veldmedewerker
WBT	Waterschap beleidsteam
WM	Wachtdienstmedewerker
WOT	Waterschap operationeel team